

Vandtryk bag indfatningsvægge

Søren Gundorph
Geo Kompagniet

Indhold og formål

1. Vandfyldte trækrevner bag indfatningsvægge - 9.6 (5)P

Formålet er at præcisere, hvornår og hvorledes der skal/kan regnes med vandtryk i vandfyldte træk- eller svindrevner bag indfatningsvægge.

2. Grundvandssænket byggegrube - vandtryk fra afsænket vandspejl bag indfatningsvægge

Formålet er at anvise en realistisk og økonomisk metode til beregning af vandtryk bag indfatningsvægge, hvor trykket fra grundvand er aflastet.

3. Lidt om Dimensioneringshåndbogen og beregning iht. EC7-1

Vandfyldte træk-/svindrevner - normer

- DS/EN 1997-1, afsnit 9.6 Vandtryk

“(5)P Når der ikke er truffet særlige foranstaltninger til dræning eller forhindring af tilløb, skal de mulige virkninger af vandfyldte træk- eller svindrevner tages i betragtning.”

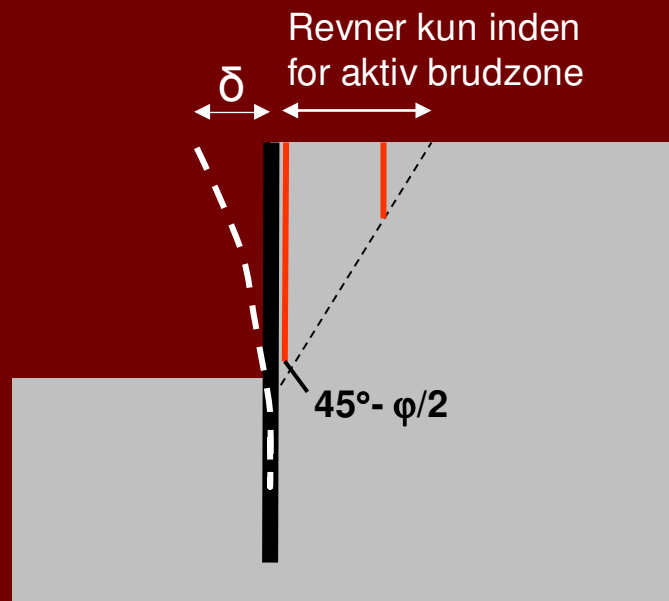
- DS 415 (4.1), afsnit 4.3 Vandtryk

“(4)P Hvor der ikke træffes særlige foranstaltninger til vandafledning eller forhindring af vandtilstrømning, skal der uanset beliggenheden af grundvandsspejlet regnes med, at revner i den øvre del af kohæsionsjord er vandfyldte.”

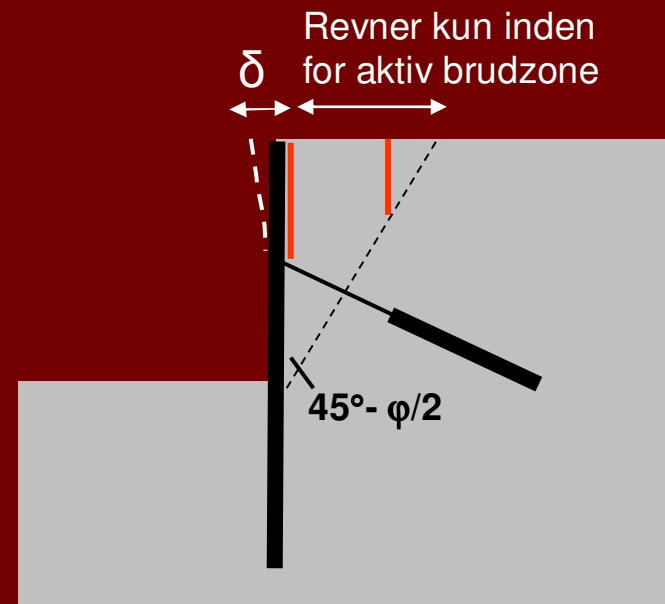
“(5) Indflydelse fra vandfyldte revner bør specielt overvejes i forbindelse med dimensionering af jordtrykspåvirkede konstruktioner og ved stabilitet og ved stabilitetsanalyser af skrånninger, afgravninger etc.”

Trækrevner: Design-situation

Fri væg

Forankret væg

Afgrænsning: Jord- og vægtype

Første afgrænsning: **Jordtypen**   Kun revner i kohæsionsjord!

Anden afgrænsning: **Konstruktionen**

Vægtype	Er trækrevner mulige?	Bemærkning
Københavnervæg	Ja	Gælder for alle vægudfyldninger: Stålplader, (sprøjte-) beton, tømmer mm.
Spunsvæg	Ja	
Sekantpælevæg	"Nej"	Svindrevner : Ja. Trækrevner: Ikke muligt i realiteten. Vægtypen har stor stivhed, stor indspænding (stor dybde) i levetiden som "fri væg" og er derefter forankret/afstivet.

Afgrænsning: Fri og afstivet væg

Fri eller afstivet væg	Er trækrevner mulige?	Bemærkning
Fri væg	Ja	Væggens udbøjning tillader dannelse af trækrevner.
Forankret/afstivet - forspændt/ueftergivelig	Ja, men kun ned til øvre ankerniveau	Den ueftergivelige forankring/afstivning sikrer mod, at trækrevner udvikles i og under anker-/afstivningsniveau.
Forankret/afstivet - let eftergivelig - eftergivelig/afstivning	Muligvis Ja	Væg deformerer med stigende (aktivt) jordtryk bag anker/afstivning; herved åbnes mulighed for trækrevne. Deformationsberegning kan indgå i grundlag for valg af "revne/ikke revne"

Afgrænsning: Fri og afstivet væg

Eftergivelig forankring (definition iht. R 67, EAB 2008):

Eftergivelig afstivning:

- Afstivning/anker og understøtningspunkt på væggen kan give efter for øget belastning; dette gælder for afstivninger/ankre, der ikke er forspændt, eller kun er let forspændt.

Let eftergivelig afstivning:

- Afstivning og væg er mindst tæt forbundne ved friktionskræfter (f.eks. ved opkiling).
- Jordankre prøvet iht. Metode 1 i EN 1537, og er forspændt til mindst 80 % af den samlede last på ankret i den efterfølgende konstruktionsfase.

Praksis i DK

Hvad er praksis i DK?

- At regne med hydrostatisk vandtryk fra terræn og nedefter, kombineret med sædvanligt aktivt jordtryk (Brinch Hansen), hvor der er anvendt reduceret rumvægt $\gamma' = \gamma_m - \gamma_w$ for jorden?
- At modellere hydrostatisk vandtryk fra terræn og til bund af trækrevne som et vandret tryk på væggen kombineret med sædvanligt aktivt jordtryk (Brinch Hansen), hvor der ikke er anvendt reduceret rumvægt ($\gamma' = \gamma_m$)?
- At lade ingeniørens software afgøre beregningsproceduren ...?
- Eller gøre det frække ... se bort fra den vandfyldte revne ... nejda!

... Jeg er faktisk ikke helt sikker på, hvad praksis er ...!

Forslag til designmodel: Vandfyldt trækrevne

Beregningsmodellen kan være:

1) at påføre et vandret tryk svarende til hydrostatisk vandtryk fra terræn til bund af trækrevnen ($W = \frac{1}{2} \gamma_w h_t^2$)

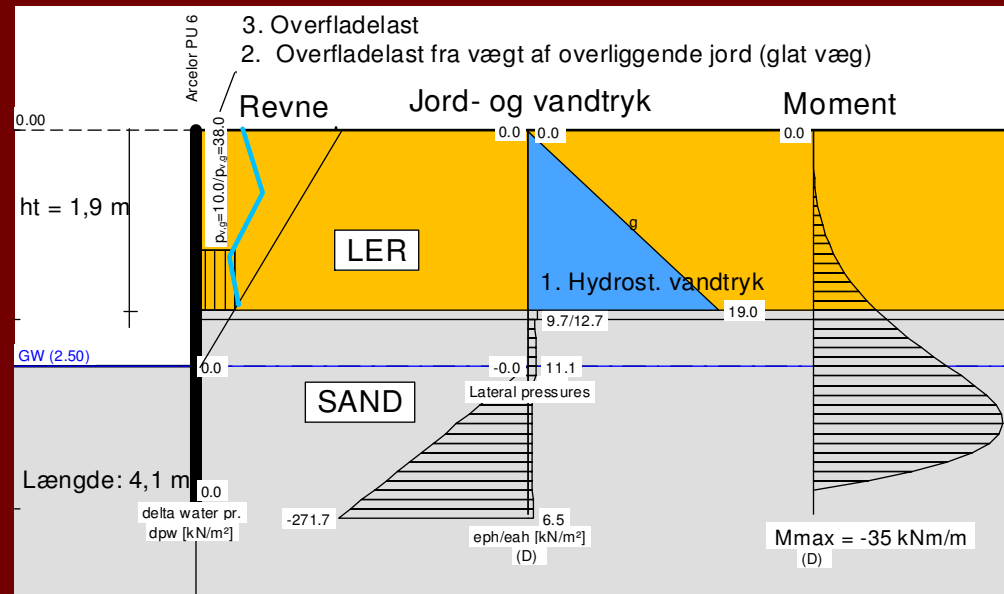
2) at lade evt. overfladelast og total vægt af jorden fra terræn til dybden h_t virke som en overfladelast ($q_k = \gamma_m h_t$), der påføres i dybden h_t ; (γ_m er ikke reduceret)

3) at regne aktivt jordtryk fra niveau h_t og nedefter.

Den maksimale dybde (h_t) af revnen vælges som den mindste værdi af:
Enten: Grænselinien for den aktive brudzone.

Eller: $h_t = 2c'/\gamma_m K_a^{1/2}$

12-03-2009

Traditionel designmodel: Evt. sådan ...

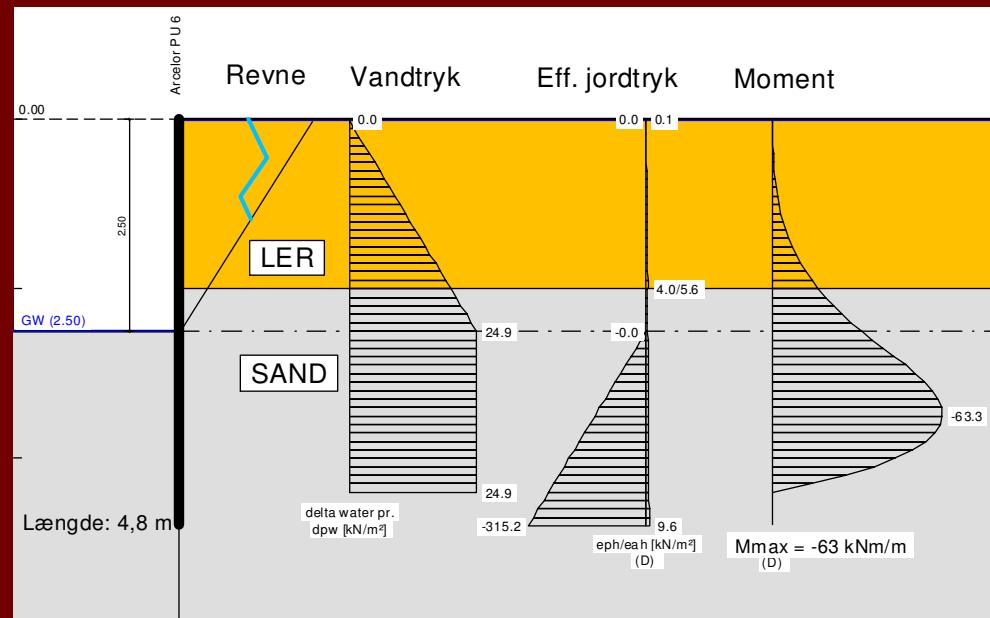
Beregningsmodellen kan være:

1) at påføre væggen et hydrostatisk vandtryk fra terræn og nedefter:

$$W = \frac{1}{2} \gamma_w h^2$$

2) at påføre aktivt jordtryk fra terræn; effektivt jordtryk (K_a) fra terræn og tryk fra overfladelast (K_p) til dybden h :

$$E_a = \frac{1}{2} \gamma' h^2 K_a + p K_p h$$

Konklusion

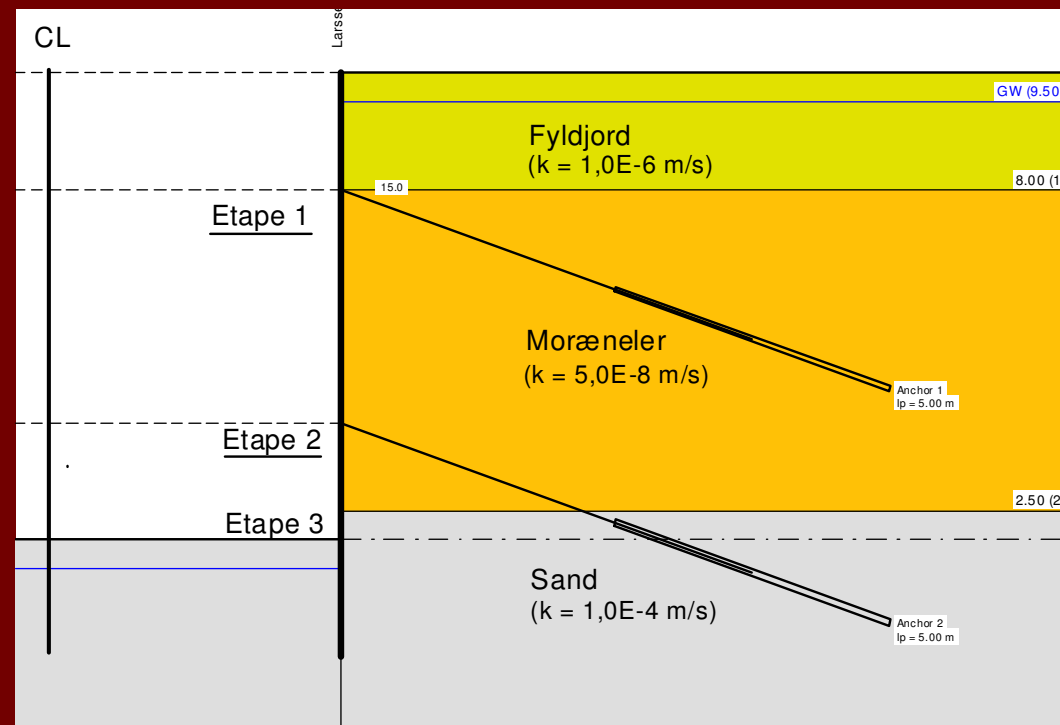
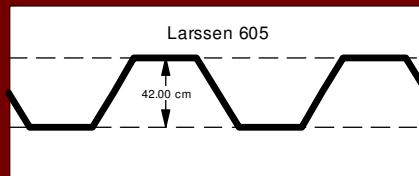
1. Trækrevner (og svindrevner) er kun relevant i kohæsionsjord
- og kun inden for den aktive brudzone.
2. Trækrevner kan optræde i forbindelse med både spunsvægge og
"københavnervægge" med alle typer vægudfyldninger.
3. Påstand: Trækrevner findes kun over de øvre forspændte
(ueftergivelige) ankre og afstivninger.
4. Forslag: Udstrækning af trækrevner under (let) eftergivelige
ankre/afstivninger bør vurderes ved:
  - eftergiveligheden af afstivningen, og
  - deformationsberegninger af væggens udbøjninger.... på den sikre side: Revnen regnes vandfyldt.

SLUT – Del 1

2. Grundvandssænket byggegrube

Formål: At anvise en realistisk og økonomisk metode til beregning af tætte indfatningsvægge, hvor trykket fra grundvand er aflastet.

Fuldstændig afsænkning af grundvandsspejlet er ofte ikke muligt i lagdelt jord med "tætte" lerlag.

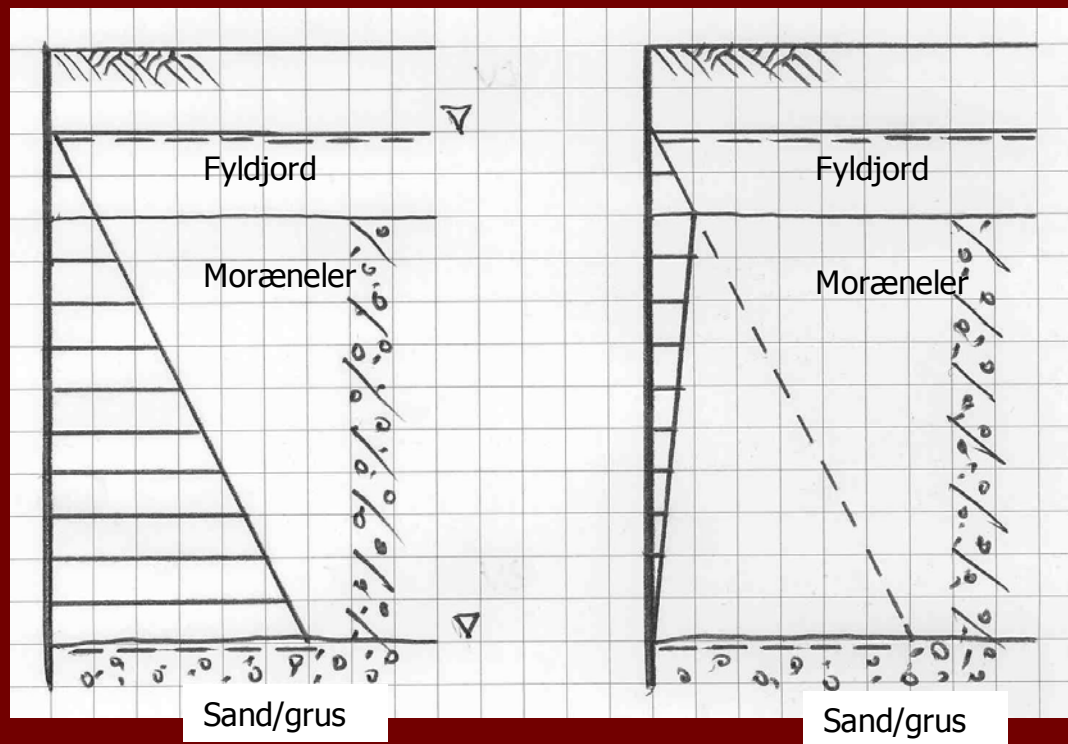
Aktuelle vandtryk

Hydrostatisk vandtryk:

$t = 0$, $U = 0$ %

Aflastet vandtryk:

t_{100} , $U = 100$ %

Beregning med aflastet vandtryk

Forudsætninger for at regne med aflastet vandtryk:

- ✓ Effektiv grundvandssænkning og fuld kontrol, dvs. overvågning med pejleboringer og alarmer
- ✓ Teoretisk kontrol af sænkningstid:
  - Manuelt: t_{100} (T=2)
  - MIKE SHE-model e.lign.
- ✓ Supplerende visuel kontrol:
  - Ankerhuller i spunsen
  - Utætte låse

Virkning af beregning med aflastet vandtryk:

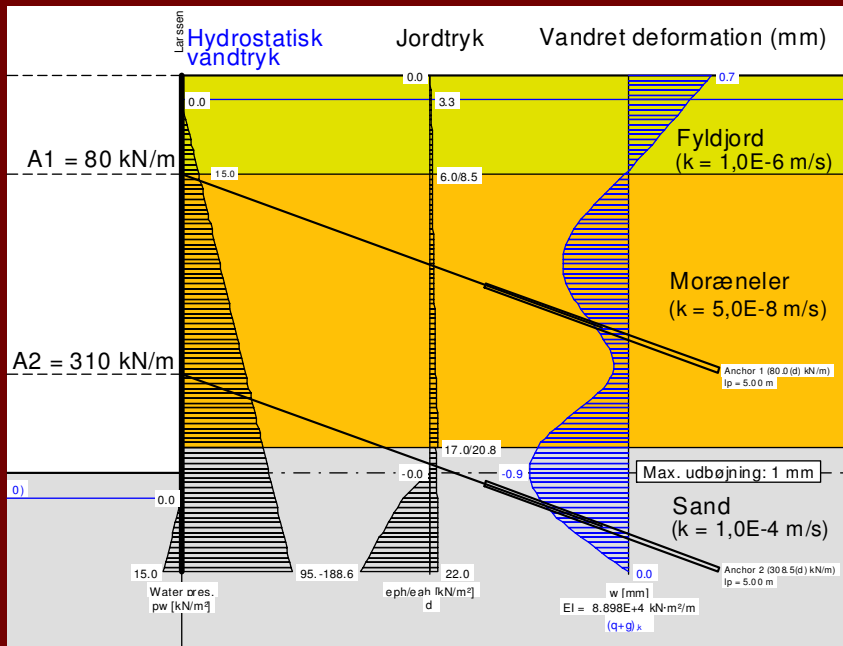
- ✓ Normal hydrostatisk tryk til overflade af tæt lerlag; jordtryk beregnes med effektiv rumvægt
- ✓ Effektiv rumvægt øges i det tætte lerlag (aktiv side):
 $i = (h+d)/d$ og $\gamma_r = \gamma' + i \gamma_w$

Henvisning:

Recommendations on Excavations EAB
German Geotechnical Society, 2008

Beregning uden/med aflastet vandtryk

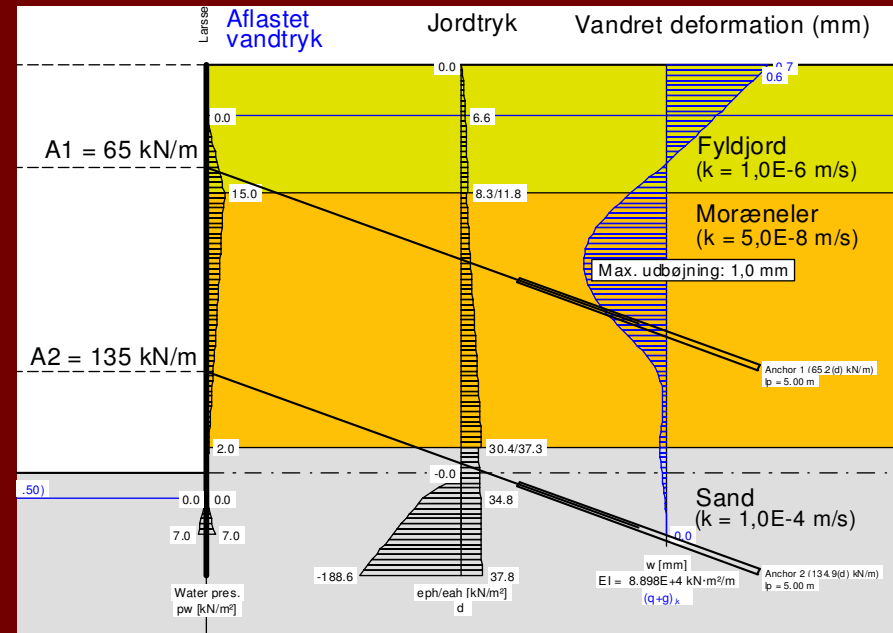
Hydrostatisk vandtryk:

$$L_{tot} = 10,0 \text{ m}$$

$$M_{max} = 93 \text{ kNm/m}$$

Aflastet vandtryk:

$$L_{tot} = 9,5 \text{ m}$$

$$M_{max} = 41 \text{ kNm/m}$$

Er sikkerheden tilstrækkelig?

Forslag til beregningstilfælde:

1. Beregning iht. Dimensioneringsmetode 3 med aflastet vandtryk
2. Evt. beregning af Ulykkestilfælde med hydrostatisk vandtryk med partialkoefficienter $\gamma_F = \gamma_E = 1,0$ og $\gamma_M \geq 1,0$ vælges.

SLUT - Del 2

Opfyldelse af EC7-1:2007

- Lodret brud af støttevægge (9.7.5):
  - lodret spidsbæreevne
  - lodrette deformationer
- Brud ved udtrækning af ankre (9.7.7):
- Hydraulisk brud (10.2, 10.3):
  - brud ved løftning (UPL)
  - brud ved hævnings – "grundbrud" (HYD)
- Beregning af anvendelsesgrænsetilstande (9.8)

SLUT